

**Protokół
z Plenarnego Posiedzenia Rady Dialogu Społecznego
z dnia 4 marca 2020 r.**

Miejsce posiedzenia: Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”

Przewodniczący: Pan Andrzej Malinowski, Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego

W posiedzeniu wzięli udział: Pan Andrzej Radzikowski Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Pan Jan Gogolewski Prezes Związku Rzemiosła Polskiego, Pan Łukasz Bernatowicz Wiceprezes Zarządu BCC.

Stronę rządową reprezentowali: Pani Marlena Małąg Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Pan Stanisław Szwed Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Pani Olga Semeniuk Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju, Pan Grzegorz Puda Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, Pan Adam Guibourge-Czertwertyński Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu, Pan Leszek Skiba Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów, Pan Janusz Kowalski Sekretarz Stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych.

Oprócz statutowych członków Rady Dialogu Społecznego w spotkaniu wzięli udział również: Pan Adam Abramowicz Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców, Pan Dariusz Rosati przedstawiciel Klubu Parlamentarnego Koalicja Obywatelska, Pani Marcelina Zawisza Przedstawicielka Koalicyjnego Klubu Parlamentarnego Lewicy, Pan Marek Rozkrut przedstawiciel Ernst&Young, Pan Paweł Wojciechowski Główny Ekonomista Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Pani Agnieszka Lenartowicz-Łysik przedstawicielka Prezydenta RP, Pan Marek Wójcik przedstawiciel Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, przedstawiciele Państwowej Inspekcji Pracy, przedstawiciel Narodowego Banku Polskiego, przedstawiciele Ministerstwa Zdrowia, Sekretarze Prezydium RDS, Dyrektor i pracownicy Biura Rady Dialogu Społecznego, Dyrektor Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”, Kierownictwo Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego MRPiPS.

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Agenda

12:00-12:10 Otwarcie Posiedzenia Plenarnego: Pan Andrzej Malinowski, Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego.

12:10-12:30 Wprowadzenie: Pan Andrzej Radzikowski, Przewodniczący OPZZ

12:30-13:00 Prezentacja wprowadzająca: „Sytuacja społeczno-gospodarcza w Polsce – wyzwania i zagrożenia”: dr Marek Rozkrut, Główny Ekonomista EY oraz dr Sławomir Dudek, Główny Ekonomista Pracodawcy RP

2. Odniesienie się przedstawicieli każdej z organizacji oraz strony rządowej
13:00-15:00 Dyskusja z udziałem członków Rady Dialogu Społecznego oraz zaproszonych gości. Debata obejmuje trzy obszary tematyczne:
 - 1) rynek pracy,
 - 2) obciążenia fiskalne i koszty działalności gospodarczej,
 - 3) stabilność prawa i regulacji gospodarczych15:00-15:30 Podsumowanie dyskusji i ew. rekomendacji i propozycji, które zostaną przekazane do zespołów problemowych RDS: Pan Andrzej Malinowski, Przewodniczący RDS
3. Zamknięcie posiedzenia plenarnego RDS

Ad 1

Przewodniczący A Malinowski przywitał członków Posiedzenia i zaproszonych gości. Zwrócił uwagę na kwestię spowolnienia gospodarczego, wypracowany w poprzednich latach pakt antykryzysowy oraz potrzebę wypracowania rozwiązań tudzież rekomendacji, które zostałyby przedłożone stronie rządowej. Nakreślił zakres tematów gospodarczych dyskusji w oparciu o ramowy harmonogram plenarnego posiedzenia Rady Dialogu Społecznego.

A Radzikowski Przewodniczący OPZZ zwrócił uwagę na szereg problemów. Wymienił między innymi szybko rosnące ceny, spadek siły nabywczej pieniądza czy osłabienie dynamiki na rynku pracy. Pochylił się nad rynkiem pracy wskazując dodatkowe problemy z aktywizowaniem bezrobotnych. Apelował o dogłębne przeanalizowanie wskaźników dotyczących bezrobocia. Zwrócił uwagę na wzrost wynagrodzeń w sferze finansowej i budżetowej. Poruszył tematy związane z ekologią – emisja CO₂ oraz potencjalna rezygnacja z paliw kopalnianych, zaznaczył przy tym negatywne skutki dla gospodarki. Na koniec powiedział o systemie emerytalnym (między innymi o potrzebie stabilności emerytur i sprzeciwie wobec wygaszaniu emerytur pomostowych), a także pochylił się nad podatkami twierdząc, że podatki najbardziej uderzają w osoby najmniej zarabiające przez co rośnie zainteresowanie szarą strefą oraz umowami cywilno-prawnymi. Kończąc swoją wypowiedź wspomniał o potrzebie lepszej jakości dialogu między stroną rządową, a pozostałymi stronami.

Przewodniczący A Malinowski oddał głos ekonomistom EY i Pracodawców RP.

S Dudek Główny Ekonomista Pracodawcy RP podkreślił, że spowolnienie gospodarcze nie jest równoznaczne z recesją, przy czym spowolnienie gospodarcze może ewoluować w recesję. Zaznaczył, że obecnie w Polsce mamy do czynienia ze spowolnieniem gospodarczym. Zwrócił uwagę, że recesja nigdy nie wystąpiła w Polsce. Stwierdził dużą zależność Polskiej gospodarki od gospodarek zagranicznych (głównie USA). Posłużył się przykładami czterech kryzysów z lat 1998; 2001; 2008 oraz 2011 wykazując, że Polska gospodarka wciąż wykazywała wzrost. Zwrócił uwagę na możliwość niekontrolowanego wzrostu długu i chwalenie się długiem na poziomie 40% nie powinno być właściwe. Powiedział, że w czasie kryzysu wychodzą na jaw wszystkie niedociągnięcia i problemy gospodarcze. Stwierdził, że nie możemy zmarnować tego okresu, ponieważ teraz uwidatnione są wszystkie problemy gospodarcze, które trzeba będzie rozwiązać, jeśli chcemy mieć silną gospodarkę. Trzeba patrzeć długodystansowo na to co może stać się po tym jak już wyjdziemy z kryzysu, w jakiej kondycji będzie wtedy nasza gospodarka względem tego co było przed kryzysem. Zwrócił uwagę na rozsądne i nie pochopne planowanie działań. Stwierdził znaczącą rozbieżność w prognozach inflacji między stanowiskiem rządu, a niezależnych ekspertów. Zaznaczył, że konsumenci według badań przeprowadzonych przez

Pracodawców RP oczekują przyśpieszenia inflacji. Twierdził, że pomimo ciągłego wzrostu gospodarczego to w analizie do 2070 roku wciąż Polskie PKB nie dogoni Niemieckiego. Powiedział, że obecnie Polska jest na 9 miejscu, jeśli chodzi o najwyższą płacę minimalną względem siły nabywczej pieniądza. Naświetlił szanse stojące przed telepracą w związku z wprowadzaniem Internetu 5G oraz przełożył to na perspektywę rozwoju mniejszych miast sąsiadujących z dużymi miastami (podał przykład Otwocka i Warszawy). Poruszył kwestię polityki migracyjnej i sytuacji osób z Ukrainy na rynku pracy oraz asymilacji ich dzieci w szkołach. Skrytykował jakość dialogu i konsultacji wskazując, że według statystyk Pracodawców RP blisko 57% regulacji przeszło niewłaściwą ścieżkę konsultacji.

Marek Rozkrut Główny Ekonomista EY zaznaczył, że wartość PKB powinna być pomniejszona o zagraniczną wartość dodaną. W jego opinii głównym czynnikiem wzrostu Polskiego PKB są zagraniczne rynki. Zwrócił uwagę na wartość dodaną w produktach wyprodukowanych w Polsce. Powiedział, że te produkty są po części składane, a nie produkowane. Zaznaczył rolę partnerów zagranicznych Polski. Powiedział, że oprócz USA powinniśmy też ściśle współpracować z Chinami, bo głównie bazujemy na komponentach wyprodukowanych w Chinach. Stwierdził, że 40% wytwarzanych w naszym kraju produktów jest przeznaczana na eksport przez co nasze PKB jest zależne od innych państw. Stwierdził występowanie dużej dysproporcji między mikroprzedsiębiorstwami, a sektorem małych i średnich przedsiębiorstw. Zaznaczył trudną sytuację na rynku pracy. Zwrócił uwagę na wysokie koszty zatrudniania pracowników i niedobór wykwalifikowanej kadry. Podkreślił, że w Polsce jest coraz mniej osób w wieku produkcyjnym i jeśli nic się nie zmieni to Polskie społeczeństwo może stać się 11 najstarszym społeczeństwem na świecie.

Przewodniczący A Malinowski zakończył omawianie punktu pierwszego posiedzenia plenarnego i ustalił zasady przebiegu dyskusji w punkcie drugim. Rozpoczął dyskusję na temat punktu drugiego i jako cel nakreślił wytypowanie kwestii, którymi w dalszej kolejności zajmą się Zespoły problemowe.

Ad 2

O Semeniuk Podsekretarz Stanu w MR powiedziała, że wystąpi łagodne przejście z wysokiego poziomu PKB do niższego, który jest bliższy możliwościom Polski. Stwierdziła, że w ostatnim czasie w Polsce występuje niskie bezrobocie - 5%, nastąpił wzrost wynagrodzenia w wysokości 6%, a wzrost inflacji wyniósł 2,5%. Zaznaczyła, że nasz kraj jest jednym z liderów w utrzymaniu wzrostu PKB na poziomie 3%. Powiedziała, że Polska jest również liderem w przyciąganiu inwestycji w regionie środkowo-wschodnim. Podkreśliła, że wedle rankingów Polska zmieniła status gospodarki z rozwijającej się na rozwiniętą. Stwierdziła, że Polska gospodarka jest stabilna i zawdzięcza swoją siłę głównie rynkowi wewnętrznemu. Powiedziała, że program rodzina 500+ i 13 emerytura stanowią dodatkowy bodziec przekładający się na wzrost konsumpcji. Zwróciła uwagę na wzrost inwestycji w sektorze prywatnym. Zadeklarowała utrzymanie stabilności finansów przy jednoczesnym utrzymaniu polityki społeczno gospodarczej. Nakreśliła potrzeby i wyzwania stojące przed gospodarką – poprawa produktywności, wprowadzanie automatyzacji i innowacji czy cyfryzacji do procesów produkcyjnych. Zwróciła uwagę na wyniki programu ZUS+ - 281'000 zgłoszonych przedsiębiorstw z czego 125'000 to przedsiębiorstwa, które zgłosiły się niedawno. Zadeklarowała, że ministerstwo wychodzi naprzeciw przedsiębiorcom. Zagwarantowała minimalne świadczenia emerytalne dla osób korzystających z ZUS+. Powiedziała, że jednym z pierwszych działań ma być projekt Inkubatora Polskiego Rzemiosła. Zapowiedziała także doradztwo na przykład przy zakupie maszyn dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

J Męcina Konfederacja Lewiatan stwierdził, że rynek pracy to serce gospodarki. Powiedział, że spowolnienie gospodarcze uderza najboleśniej właśnie w ten punkt. Zaznaczył, że bezrobocie to nie jest obecnie problemem, problemem jest struktura bezrobocia. Zwrócił uwagę na niski wskaźnik aktywności zawodowej, a także trudną sytuację kobiet na rynku pracy. Zachęcił do wydłużenia okresu zatrudnienia pracowników. Nakreślił dodatkowe tematy do rozmów w ramach Zespołów problemowych odnośnie płacy minimalnej, elastyczność i jakość pracy, zrównania wieku emerytalnego, polityki migracyjnej oraz zwiększenia nakładów na szkolenia. Zwrócił uwagę na deficyt wykwalifikowanych pracowników i specjalistów w Polsce. Wspomniał o klinie podatkowym oraz rozwarstwieniu tempa wzrostu płacy minimalnej z produktywnością co może skutkować kryzysem. Wyszedł z pomysłem wprowadzenia kont czasu pracy lub odroczonej wynagrodzeń.

L Skiba Podsekretarz w MF stwierdził, że trudno ocenić dokładnie obecną sytuację gospodarczą uwzględniającą wydarzenia związane z coronavirusem. Powiedział, że Polska gospodarka wypada korzystnie w świetle analiz Unii Europejskiej. Stwierdził, że w dużym stopniu nasza gospodarka jest napędzana przez popyt zewnętrzny. Wspomniał o dobrej kondycji rynku pracy. Jako przykład podał stopę bezrobocia, która według badań BAEL wynosi 2,9%, co daje nam drugie miejsce w Unii Europejskiej. Zgodził się, że potrzebne są działania skierowane na poprawę kwalifikacji pracowników oraz ich stanu zdrowia co mogłoby skutkować wydłużeniem okresu zatrudnienia. Wspomniał o potrzebie mobilizacji osób starszych do pracy. Powiedział o ulgach podatkowych na innowacje oraz o polityce fiskalnej jako naturalnym systemie zabezpieczenia. Stwierdził, że luka popytowa będzie dodatnia lub zredukowana do zera, ale nie powinno być z tego tytułu negatywnych konsekwencji.

Ł Bernatowicz BCC powiedział, że póki co nie ma wiedzy jak zachowa się gospodarka wobec coronavirusa, ale można zaobserwować pewien trend. Zaznaczył, że nie mamy kryzysu, jednakże chcąc troszczyć się o gospodarkę należy szykować się do możliwości jego nadejścia. Zwrócił uwagę na tendencję wzrostową bezrobocia i coronavirusa jako czynnika będącego katalizatorem dla zjawisk zachodzących w gospodarce. Wspominał o spóźnionej reakcji NBP. Oddał głos Grażynie Magdziak.

G Magdziak BCC zaznaczyła rozbieżności w wypowiedzi przedstawicieli strony rządowej z danymi przedstawionymi przez Głównych Ekonomistów EY i Pracodawców RP (głównie w kwestii eksportu jako głównego czynnika stymulującego wzrost PKB Polski). Zwróciła uwagę, że wiele poruszonych tematów podczas posiedzenia plenarnego było już omawiane na posiedzeniach Zespołów RDS. Stwierdziła, że należy bardziej krytycznie spoglądać na budżet państwa. Zwróciła uwagę na problem polityki migracyjnej oraz regulacji prawnych związanych z zatrudnianiem obcokrajowców. Wspomniała o problemach pracodawców związanych z dużymi wahaniami cen energii oraz niepewności wynikającej ze stosunku między wzrostem płacy minimalnej, a wzrostem gospodarczym. Wyraziła zaniepokojenie jakością dialogu społecznego i stanem sądownictwa.

A Abramowicz Rzecznik MiŚP powiedział, że oprócz wspierania dużych przedsiębiorstw należy wspierać również te małe i średnie. Wystosował 10 postulatów – wprowadzenie odprowadzania składek do ZUS od dochodu; regionalizacja płacy minimalnej ; wprowadzenie rady odwoławczej przy Ministerstwie Finansów; wprowadzenie odpowiedzialności majątkowej urzędników; wydłużenie okresu wprowadzania zmian w prawie gospodarczym; ograniczenie stosowania aresztu wobec przedsiębiorców na rzecz dozoru elektronicznego; brak obowiązków dla mikro przedsiębiorstw (z wyłączeniem księgowości); skrócenie postępowań

gospodarczych; usunięcie możliwości zawieszenia biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego; kontrole przedsiębiorców ograniczone czasowo.

S Broniarz OPZZ ZNP pochylił się nad problemami dotyczącymi Polskie szkolnictwo i sytuację nauczycieli. Zwrócił uwagę na kwestię szkolenia ustawicznego oraz braku nauczycieli w szkołach zawodowych. Podniósł problem związany z rynkiem pracy dla nauczycieli. Wykazał, że nauczyciele odchodzą do lepiej uposażonych sektorów, bo mają niewystarczające zarobki. Powiedział, że średni wiek nauczyciela to około 45 lat. Wysunął pomysł wcześniejszych emerytur dla nauczycieli, aby zrobić miejsce dla nowych pracowników.

M Zawisza posłanka na Sejm IX kadencji -Lewica Razem zwróciła uwagę na kwestię prywatyzacji usług opiekuńczych przez co pogarsza się sytuacja kobiet na rynku pracy. Twierdziła, że kobiety odchodzą z pracy, aby opiekować się dziećmi lub seniorami. Zasygnalizowała potrzebę inwestycji w żłobki i placówki opiekuńcze. Zwróciła uwagę na niską skuteczność kontroli pracodawców oraz na niewystarczające kary w przypadku łamania przez nich prawa. Powiedziała, że prawie połowa chorych pracowników przychodzi do pracy w obawie przed jej utratą.

J Buczek Pracodawcy RP zwrócił uwagę na sektor transportu drogowego jako indykatora stanu gospodarki. Zaznaczył, że jeśli coś się zaczyna dziać złego w gospodarce to natychmiast spada liczba przewozów. Powiedział, że w takiej sytuacji bardzo często kierowcy znajdują pracę za granicą. Podkreślił, że zazwyczaj jest to praca na czarno. Zwrócił uwagę na brak lub rażąco niską jakość dialogu w sprawach przedsiębiorstw transportowych. Zaznaczył, że już od dwóch lat widać niepokojące sygnały. Postulował o zwrot w części lub całości akcyzy za olej napędowy dla przedsiębiorstw transportowych motywując to tym, że olej napędowy jest dla nich narzędziem pracy a nie luksusem.

J Mordasewicz Konfederacja Lewiatan stwierdził, że wskaźnik inwestycji jest wybitnie niski. Zwrócił uwagę na niską aktywność zawodową ludzi oraz kwestię dotowania systemu emerytalnego w przeciwieństwie do systemu opieki medycznej. Stwierdził, że lepsza służba zdrowia przełożyłaby się na możliwość dłuższego zatrudnienia ludzi, a także zrównanie wieku emerytalnego dla kobiet i mężczyzn. Poruszył tematy obniżania stawek CIT oraz problem wysokiego opodatkowania budynków, w których jest prowadzona działalność gospodarcza w stosunku do budynków mieszkalnych.

U Michalska OPZZ poruszyła kwestię zasad zmian wynagrodzeń w sferze budżetowej oraz brak wzrostu płac. Zauważyła, że strony zastanawiają się jak ułatwić podjęcie pracy obcokrajowcom, a nie zastanawiają się jak zatrzymać w kraju rodaków. Poruszyła problem zastępowania umów o pracę umowami cywilnoprawnymi. Zaznaczyła, że spowolnienie gospodarcze mocno uderzy w sferę budżetową. Podkreśliła potrzebę realizacji postanowień ustawy o wynagrodzeniach w służbie zdrowia, przy czym nakreśliła obawy o źródło ich finansowania.

J Klimek ZRP z zadowoleniem odniósł się do pomysłu utworzenia inkubatora rzemiosła. Podkreślił, że wobec spowolnienia stoimy przed dużą szansą i równie dużym zagrożeniem. Zaznaczył problem związany z wysokimi obciążeniami fiskalnymi. Wystosował 10 punktów: poprawa elastycznych form zatrudnienia; poprawa stabilności systemu emerytalnego; potrzeba innowacyjnego podejścia w systemie edukacji; potrzeba wprowadzenia dualnego systemu kształcenia w rzemiośle; potrzeba dostosowania kompetencji absolwentów szkół do rynku pracy; potrzeba wzmocnienia pozycji firm rodzinnych; potrzeba zmiany mentalności i

wprowadzenie systemu uczenia się przez całe życie; potrzeba obniżenia kosztów pracy; potrzeba poprawy systemu migracyjnego w Polsce; potrzeba poprawy systemu prawnego w Polsce.

L Miętek OPZZ stwierdził, że dialog społeczny w Polsce jest na zatrważająco niskim poziomie. Zadeklarował otwartość do dyskusji publicznej i debat. Zwrócił uwagę na potrzebę poprawy istniejącego dialogu, aby nie przeniósł się na ulice.

Z Mierzejewski OPZZ zwrócił uwagę na potrzebę dokładnej analizy wskaźników i zastanowienia się w jaki sposób rozdysponować środki pieniężne na posiedzeniu Zespołu ds. Funduszy Europejskich.

M. Maląg – Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej odniosła się do stanu dialogu społecznego. Podkreśliła, że wolą rządu jest prowadzenie dialogu z partnerami społecznymi w celu wypracowywania jak najlepszych rozwiązań dla kraju. Nadmieniła, że Rada Dialogu Społecznego jest właściwym miejscem do tego typu rozmów. Zaznaczyła, że rządowi zależy, aby obywatele polscy godnie zarabiali. Nawiązała do spotkania członków Prezydium Rady z Komisarzem UE ds. Miejsc Pracy i Praw Socjalnych dotyczącego wypracowania standardów minimalnego wynagrodzenia w Europie. Poinformowała także, że nadal będą prowadzone działania wspierające rodziny i emerytów.

Przewodniczący A Malinowski kończąc spotkanie podsumował, iż tematy podnoszone podczas posiedzenia przekazane zostaną do dalszych prac zespołom problemowym Rady.

Andrzej Malinowski

Przewodniczący Rady Dialogu
Społecznego

*Sporządził
Wiktor Szatkowski
Biuro Rady Dialogu Społecznego*